

สิกข กาโม ภว โหติ
ผู้ใดในการศึกษาคือผู้เจริญ

แผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ 2565

โรงเรียนสามเงาวิทยาคม
อำเภอสามเงา จังหวัดตาก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และบุคลากรของโรงเรียนสามเงาวิทยาเขต ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ การทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยากการวิเคราะห์ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ

โรงเรียนสามเงาวิทยาเขต ตระหนักในการป้องกันการทุจริต จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในโรงเรียน โดยคัดเลือกกระบวนการ จำนวน ๑ กระบวนการ ตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๓ ด้าน ได้แก่ ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้งบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการ / กิจกรรม / แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในโรงเรียน และจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

โรงเรียนสามเงาวิทยาเขต

พฤษภาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
ความหมาย	๑
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๒
การระบุความเสี่ยง	๓
การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๓
เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๓
การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๔
แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	๖

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต รวมถึงการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากร อันเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ด้วยการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรนับเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 4 กระบวนการ ดังนี้

1. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ที่เกิดมาแล้ว สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก
2. Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ตรวจพบตั้งแต่เริ่มแรก และมีกระบวนการยับยั้งระดับความเสี่ยง
3. Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อปิดช่องว่างให้เกิดการทุจริต
4. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันไว้ล่วงหน้าในประเด็นที่ไม่ปรากฏมาก่อน เป็นการประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
3. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์เริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ / แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

Known Factor (เกิดขึ้นแล้ว)	ความเสี่ยง ปัญหา / พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำตามที่เคยมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor (ยังไม่เกิดขึ้น)	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา / พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

โรงเรียนประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ☐ ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
- ☒ ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ☐ ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ

“การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนสามเงาวิทยาคม อำเภอสามเงา จังหวัดตาก”

ตารางที่ ๑ แสดงระบุความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		เคยเกิดขึ้นแล้ว	ยังไม่เกิดขึ้น
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนสามเงาวิทยาคม		✓

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยง มีรายละเอียด ดังนี้

๑. สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
๒. สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติและควบคุมดูแลได้
๓. สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
๔. สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมากเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายนอก สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนและกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ แสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส / ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และม.๔	✓			

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

๑. ระดับความจำเป็นในการเฝ้าระวัง มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรม / ขั้นตอนหลักที่สำคัญ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงมากในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต และต้องทำการป้องกัน (ไม่ดำเนินการไม่ได้) ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒
- กิจกรรม / ขั้นตอนรองของกระบวนการงาน (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นไม่สูงต่อการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าที่อยู่ในระดับ ๑

๒. ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

กิจกรรม / ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรม / ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรม / ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรม / ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อกระบวนการภายในหรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ แสดงโอกาสความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรง ผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง จำเป็น x รุนแรง
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ คัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนสามเงาวิทยาคม	๑	๑	๑

ตารางที่ ๓.๑ แสดงระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก (MUST)	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง (SHOULD)
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ คัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนสามเงาวิทยาคม		๑

ตารางที่ ๓.๒ แสดงระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ คัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนสามเงาวิทยาคม	X		

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ระดับการควบคุมความเสี่ยง แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับ ๓ ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ องค์กรไม่มีผลเสียทาง
การเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

ระดับ ๒ พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังดำเนินการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการองค์กร
แต่ยอมรับได้

ระดับ ๑ อ่อน : จัดการไม่ได้หรือเพียงบางส่วน เกิดจากรายจ่ายเพิ่ม มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ
และยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ คัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนสามเงาวิทยาคม	๓	✓		

แบบบริหารความเสี่ยงการทุจริตของโรงเรียนสามเงาวิทยาคม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการ/งาน	รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่และตำแหน่งหน้าที่	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑,๔ โรงเรียนสามเงาวิทยาคม	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ,๔โรงเรียนสามเงาวิทยาคม	๑. ควบคุม กำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่และบุคลากรปฏิบัติตามมติคณะกรรมการบริหารโรงเรียนสามเงาวิทยาคม โดยเคร่งครัด เพื่อให้การคัดเลือกเป็นไปด้วยความยุติธรรม โปร่งใส หากเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนแสวงหาผลประโยชน์หรือเอประโยชน์ใด ๆ ต่อการคัดเลือกดังกล่าวเป็นความผิดวินัยร้ายแรง ๒. ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนที่มีบุตรหรือเครือญาติที่สมัครดำเนินการคัดเลือกนักเรียน	ต.ค. ๖๔ - ก.ย. ๖๕	กลุ่มบริหารวิชาการ